

Орус болгаш тыва улустарнын улуг найыралы

Пролетар революциянын болгаш пролетарлаттын диктатуразынын дугайында...

С. ОРТУН-ООЛ СЭКП Тыва обкомунун секретары интернационализмдин тутунун алаа-биле...

Социалисттик сектордун бот дөвдизи 99 хуу, хал ажылында 85 хуу ажыг болуп турар...

Кезээде камгалалда 1958 ВСЕГДА НА СТРАЖЕ. Includes an image of a woman and a star.

Устунде чурунта: В. Ивановтун чурааны «Кезээде камгалалда» деп баалады...

Каа-Хем районда

«Октябрь 30 чылы» колхозта школаным башкысы Я. Дава дуржууга...

Малды кыштан хүр ажыра дээш демиселге

Эрэн районун девискээринге кыштанга лаашкындын эгезинде ле хар улуг дүжүп...

Малдын кыштан хүр ажыра дээш демиселге

Эрэн районун девискээринге кыштанга лаашкындын эгезинде ле хар улуг дүжүп...

Малдын кыштан хүр ажыра дээш демиселге

Эрэн районун девискээринге кыштанга лаашкындын эгезинде ле хар улуг дүжүп...

Малдын кыштан хүр ажыра дээш демиселге

Эрэн районун девискээринге кыштанга лаашкындын эгезинде ле хар улуг дүжүп...

Малдын кыштан хүр ажыра дээш демиселге

Эрэн районун девискээринге кыштанга лаашкындын эгезинде ле хар улуг дүжүп...

Малдын кыштан хүр ажыра дээш демиселге

Эрэн районун девискээринге кыштанга лаашкындын эгезинде ле хар улуг дүжүп...

Малдын кыштан хүр ажыра дээш демиселге

Эрэн районун девискээринге кыштанга лаашкындын эгезинде ле хар улуг дүжүп...

Малдын кыштан хүр ажыра дээш демиселге

Эрэн районун девискээринге кыштанга лаашкындын эгезинде ле хар улуг дүжүп...

Малдын кыштан хүр ажыра дээш демиселге

Эрэн районун девискээринге кыштанга лаашкындын эгезинде ле хар улуг дүжүп...

Малдын кыштан хүр ажыра дээш демиселге

Эрэн районун девискээринге кыштанга лаашкындын эгезинде ле хар улуг дүжүп...

Малдын кыштан хүр ажыра дээш демиселге

Эрэн районун девискээринге кыштанга лаашкындын эгезинде ле хар улуг дүжүп...

Совет тургузуг

Улус өөредилгезинин айтырын сессияга чугаалашкан

Ажылчы чоннар депутаттарынын Сут-Хад район Советинин сессияга райондук школаларында өөредилге шынарын байдалын дугайы чугаалашкан. Ол таланы-биле плетелди район эртелекчи эш Логвинчев ылган. 1957-1958 өөредилге чымына школалар чугаар белегелдиге ажуралашкан сессия темгел-ле...

Доктаамал комиссияларнын ролун бедидер

Быыл хоорай Советинин чымына 74 депутаттар болган 100 ажыл активчилерден тургустунган 7 доктаамал комиссиялар бар. Чөп-чөп Советтеринге 1957 чылдын март айда болган соңгулдарынча соңгүдөй теңин дургутуна ол комиссиялар хоорайнын бүдүрүлгелеринин, салгы болган нийти чөмөнналге черлеринин планнарын күтүлдүр, оларнын ажыл-чоругу-галарын экиндер, хоорай чагайжымынгаларнын кемчелерин боттангыр таланы-биле күтүскөмга эээн хей саналдарын кириген. Олар 5 айтырылгарнын таланы-биле сессияларга эдеринчи плетелдерин кытылган болган ажылнын инем-бүрү адыраларнын айы-биле 28 айтырылгарын сессияларга белектөөринге киришкенер...

Найрукчуларнын БИСКЕ ВИЖЭНИ

БАЙ-ТАЙГА. «Тээли» колхоз - тун чуртталга бажынарнын болган мал кажаларын туларынга керелээр 3500 кубометр ышты кезип белектээри-биле 30 ажыл кинжи тайгада чеде бергенер. Соңгулдарга алдар кылдыр март 16-га чедир 3000 кубометри кезип белектээрин колхозчулар хүлээгенер. Олар 1000 кубометр кезинген ышты машина оруунча үндүргөн. Дамын, Шангыр, Байыр-оол, Ним-оол ышкыш хүн оналдарын 125-170 хуу күүседип турар туджугулар бригадала хей.

Тарылгага белекел

ССР-инч Дээди Советинге соңгулдарынча хүнү — бүтү үстүтүн байырдалы чоокшулаан турум-на ачаа чедикчинининг ужуражыр дөш чоңгун кымык хүн-ажылы улам-на үрө-түннедиге калыбып турар. Болчоочу таражыларынч ажыл кол кичөөнгей чакы хову ажылыга белекелче, малагыя четчир болган эки шынардыч үрөин айтырыныче уланган. Чөп-Хемчик районда Октябрьин 46 чылы колхоз (даргазы эш Ревинко) бо чымын тараа культураларына 1870 центнер үрөин белектөөр планниг, а керел көрүнүндө уруп алган 1944 центнер. Ленин аттыг колхоз (даргазы эш Дудераз) нында көрдүнгөндө 320 центнери ажыр белектөө. Эш Шангыр-оолдун даргаланы Балнини аттыг колхоз үрөин-биле база бүрүн хандырттыган.

Уруларнын шын кижизидери ада-нелерден база хамааржыр

Уруларны өртем билгилиг, мезделдиге сагыла-чуртунуг кымдыр кижизидерде чүте башкылар эвес, оларнын ада-нелери, төрөлдери база улуг ролду ойнар. Чамлык ада-нелер уруларнын кижизидеринче сагыш салбас, харын-даа оларнын айлында болгулар чоруттар бар. Чижээ, бисте Небылицининч Вова, Сережа деп ийи өглю өөрөнип турар. Олар кичөөлө чурум үрөөр, өөрүнге шантыктар, чарсада тенектенип мансаар, өөрү-биле эп найырал чок. Оолдарын ол чорун адип алдыр-биле Небылицини школага баш-даа катан башкылар чаалаарга белбөө. Башкы болу оларнын бажымынга чеде өөрдө оолдарнын нем «Школада башкылар чүгү көрүн, чүгү ажылап турар чүгү, оларнын керелдир» дөш тооваан. Адаа соөлүндө өөредилге өрөлөкчиси ону школага чаалаарга чедип белгеш: «Силерин-биле чугаалажыр чай чок, ажылап турар кижизидер мен» — дөш кылаштан үне берген.

Колхозчуларнын амыдыралынче кичээвгей салыр

Колхоз төвүнге эртен тос шаа четкеле чеде берген бис. Суурун кол худучурунда кижилер-ле хей, колхоз посторазынын чымына боз-ла есөөр кижилер, хурал эгелдери маназы илден, хөтүтү көчүтү көөрөшкөн турар. Ботторога үр-даа болбайн оон-биле барык жока клубна баарымыска, ону илени шыгырт догдан болду. «Большевик» колхозтун чоқтаа чаа болган отчет-соңгулдалыг хуралы мындыг илени организастыг эгелөө болган артель кезигүнеринин иленилгил киркилдөөр-биле (адаа 21 колхозчулар санал берген) көчүтүт амыл-хөтөчү шалпынын байдалга эрткен.

„БОЛЬШЕВИК“ КОЛХОЗТУН МУРНАКЧЫЛАРЫ

Чуруктарла: (Солагай таланында он таланынче), Колхозтун инек каларчымы болган бызаа ажажымыз Куулар Солунам. Инектерин ол кызымак, эки каларып турарыны азымында колхоз 1957 чылда оон каларып турган инектеринин инек бүрүтүндө 1038 литр сүтү алган. Ол ышкыш эрткен чымын 76 бызаларыны ол менда, семисшырак кымдыр өстүргөн. Бызыныч Сат Калман-Көк. Бызалыч ажылынын нормазын ай санында үргүлү 175-200 хуу күүседип турар. Комсомолчу саанчы Ондар Анна. Эрт-

ден чылдын тос ай иштинде саанчылаш, ортума-биле бар инектен-ле 1300 литр сүтү саап алган, бо чымын инек-бүрүтүндө 1500 литр сүт-саап алдыры ол хүлээген. Чалааныч Куулар Баия. Стод, сандай дөш ышкыш харын чүүлдер чаалаарынын нормазын ол ай санында үргүлү 200-250 хуу күүседип турар.

СОЛУН ЭКСКУРСИЯЛАР

СЭБП-инч Кызыл хооромунун чымына экономентик школанын дынаачылары теоретиктиг билгини боттарынга хандыр шигээдип алдышаан, ону практика-биле сыргы холбаштырып турарлар. Школанын ийги куратуну дынаачылары Кызылдын септелеге-механика заводунга, областты типографиянынга, алгы заводунга чоотта чаа экскурсиялап барган, ол бүдүрүлге черлеринин ажылы-биле тодаргай танышканнар.

Уруларнын шын кижизидери ада-нелерден база хамааржыр

Уруларны өртем билгилиг, мезделдиге сагыла-чуртунуг кымдыр кижизидерде чүте башкылар эвес, оларнын ада-нелери, төрөлдери база улуг ролду ойнар. Чамлык ада-нелер уруларнын кижизидеринче сагыш салбас, харын-даа оларнын айлында болгулар чоруттар бар. Чижээ, бисте Небылицининч Вова, Сережа деп ийи өглю өөрөнип турар. Олар кичөөлө чурум үрөөр, өөрүнге шантыктар, чарсада тенектенип мансаар, өөрү-биле эп найырал чок. Оолдарын ол чорун адип алдыр-биле Небылицини школага баш-даа катан башкылар чаалаарга белбөө.

Уруларнын шын кижизидери ада-нелерден база хамааржыр

Уруларны өртем билгилиг, мезделдиге сагыла-чуртунуг кымдыр кижизидерде чүте башкылар эвес, оларнын ада-нелери, төрөлдери база улуг ролду ойнар. Чамлык ада-нелер уруларнын кижизидеринче сагыш салбас, харын-даа оларнын айлында болгулар чоруттар бар. Чижээ, бисте Небылицининч Вова, Сережа деп ийи өглю өөрөнип турар. Олар кичөөлө чурум үрөөр, өөрүнге шантыктар, чарсада тенектенип мансаар, өөрү-биле эп найырал чок. Оолдарын ол чорун адип алдыр-биле Небылицини школага баш-даа катан башкылар чаалаарга белбөө.

